

Дикова А. В., студентка
Четвертак Є. О. к. філол. н., доц.
Запорізький національний технічний університет

ПОСТМОДЕРНІСТСЬКА СКЛАДОВА РОМАНУ ДЖ. ФАУЛЗА «КОЛЕКЦІОНЕР»

Епоха постмодернізму подарувала світу багато шедеврів класичної літератури. Одним з таких є роман «Колекціонер» Дж. Фаулза. Роман має багато рис властивих постмодернізму, але ми сфокусуємося лише на двох із них.

Твір написаний у формі щоденникових записів героїв, що, безумовно, характерно для авторів постмодерністського періоду. Пам'ятаючи про ту важливу роль, яка відведена формі в мистецтві постмодернізму, не можна не припустити, що такий жанровий різновид, як щоденник, вибраний автором не випадково. Якщо оповідання від першої особи, в порівнянні з «всезнаючим» оповідачем, що використовує 3-ю особу, завжди характеризує суб'єктивність, то в щоденникових записах, що не передбачають читача, має бути присутньою не просто суб'єктивна точка зору автора мови на те, що відбувається, але його глибинні переживання, відображення думок і почуттів, внутрішні монологи, можливо, навіть «потік свідомості» - все

те, що характеризує суб'єкта мовної діяльності як унікальну індивідуальність [3, с. 8].

Очевидний той факт, що жанр щоденника обраний як функціональний стиль, і повинен виконувати наступні постмодерністські завдання [1, с. 65]:

а) підкреслити віддаленість автора від творіння;

б) завдяки підвищеній суб'єктивності щоденникового стилю, глибше проникнути у внутрішній світ героїв і побічно, за допомогою їх власних реакцій на те, що відбувається і особливостей їх мовних оповідей охарактеризувати їх осіб.

Не менш важливою ідейно-художньою особливістю роману є інтертекстуальність. Імітація справжнього життя, якою займається Клегг і якої наполегливо намагається уникнути Міранда, посилюється завдяки прямій вказівці на текст Шекспірової «Бурі»: Клегг прагне, щоб Міранда називала його не Фредеріком, а Фердинандом; Міранда вважає, що йому личитиме ім'я Калібан [2, с. 43]. Одягнувши маски чужого життя (Клегг стає багатим, хоч і не готовий до цього, Міранда – жертвою випадку і спотвореного почуття любові), герої опиняються у вирі справжніх випробувань, відкривають співіснування високоінтелектуального і банального, драматичного і примітивного. Це відкриття примушує їх по-новому сприймати світ, власну соціальну ненависть. Шлях деградації завдяки інтертекстуальним паралелям здається ще згубнішим, стрімкішим: Фердинанд Клегг та Калібан Клегг – дві різні іпостасі одного Я. Він прагне підкорити собі світ, і це є найстрашнішим відкриттям для Міранди: вона бунтує проти насильницької зміни її світосприйняття, штучного пробудження найпотаємнішого почуття – кохання.

Досліджуючи постмодерністську складову роману «Колекціонер» можна зробити висновок, що роман дає читачеві привід для роздумів, стимулює нас до того, щоб кожен, хто прочитає книгу «Колекціонер», по-своєму розумів, що відбувається, робив свої висновки. Щодо стильових ознак роману, ми визначили що роман має розмовний стиль, просторіччя, лексичні повтори і відступи від прийнятих норм. Щодо стилю розмови героїв можна зазначити, що в оповіданні Міранди ми знаходимо велику кількість повторів, які виконують в основному, експресивну функцію.

Література

1. Бахтин М. М. Формы времени и хронотопа в романе: Очерки по истории поэтики. М. : Художественная литература, 1975. 407 с.

2. Біловус Л. Теорія інтертекстуальності: становлення поняття, тлумачення термінів, систематика. Тернопіль: Видавець Стародубець, 2003. 36 с.

3. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. К. : Академія, 1997. 752 с.